

Okoljska grozljivka

Živčno si zavežujem superge in nestrpno čakam Marino, da končno pripravi vse stvari, ki jih pripravlja že dve uri. Mudi se nama, saj naju zunaj že čakata Erika in Nadja. Hitro stečeva po stopnicah, na vratih pa skoraj podreva mamo. Na hitro jo objamem in ji zakričim adijo še preden uspe odgovoriti. Nimam časa za klepet.

Erika in Nadja naju opozorita, da zamujava, kot da tega že ne vem. V avto strpamo vso prtljago, ki jo je pripravila Marina. Nadja se smeji in draži Marino, češ saj gremo samo za par ur. Marina samo zamahne z roko in nas opomni na čas. Na srečo je Nadja v tretje končno naredila izpit za avto, tako da smo vesele, da ne gremo peš. Prižge avto in nas povpraša po glasbeni želji. Kmalu vesele, v ritmu Justina Bieberja, vijugamo po ozki gozdni poti. Med bogatimi borovci opazujemo prekrasne jesenske barve, ko nam pot prečka mama srna z dvema mladičkoma. Vse v en glas zakričimo »Bambiji!« Na vrhu hriba se nam odpre prelep pogled na gozdno jaso s cvetočimi šmarnicami. Vse divje oprezamo za parkirnim mestom, a so vsa dobra že zasedena, za kar seveda krivimo Marino. Nadja nekako uspe parkirat in niti ne izstopim iz avta, ko že slišim Eriko, ki objokuje svoje nove superge, s katerimi je ravnokar stopila v blato. Strokovno jo poučim, da je glede na včerajšnje padavine res za pričakovati blato in da izbira obutve za današnji dan in plan, nekako neprimerna. Zrak je zaradi dežja in gozda božanski.

S svojo pozitivno energijo nas pokliče Marina, ki zagleda odlično prosto mesto za opazovanje. Zaloputnem vrata avta in vse štiri se poženemo proti sanjskem mestu. Razgrnemo deko z motivom Harryja Potterja in pripravljene smo. Šov se lahko začne! Seveda, vedno na vse pripravljena Marina iz torbe potegne še napihljiv vzglavnik - prav tako s Potter motivom. Priznam, da ideja ni slaba in pomislim, da bi tudi meni lahko delala družbo Pujsa Pepa, ki jo vsako leto veselo napihnem na morju. Strmimo v nebo, ozračje se hladi in počasi se spušča mrak. Ljudje se zbirajo in iščejo svoje mesto. Danes je dan, ko se zberemo ljubitelji zvezd in utrinkov, in vremenarji nam jih obljublajo ogromno. Ležimo na deki in napeto strmimo v nebo, ko nas prekine Nadjin »auu!!«. V nogo je dobila prazno pločevinko poceni piva iz Eurospina, ki ga kupuje tudi moj ata za družinske piknike. Vedno pravična in obrambno nastrojena Erika moškega opomni, da se tega ne počne, na kar se tip samo zasmeji in v nas frcne še cigareto. S tem požanje glasno odobravanje in aplavz svoje družbe. Seveda, kot vedno, imamo to srečo, da je ravno zraven nas družba ki popiva, kadi in se glasno reži najbolj butastim opazkam, ki jih premorejo člani te iste družbe.

Nekje iz svoje desne zaslišim glasen »Evo ga!«. Seveda utrinek, zaradi sosedov, zamudim. Ne mine par minut in slišim Nadjo »Uau, tudi jaz ga

vidim!«. Jezna sama nase, ker sem tudi tega zamudila. Vzdihnem in pomislim, da je mogoče vse to brez veze. Po nekaj desetih minutah strmenja v nebo brez utrinkov začutim, da je čas za wc. Marina se javi, da gre z mano, ker bi rada testirala svojo novo naglavno lučko, poleg žepne, ki jo ima tudi s sabo. S seboj vzame tudi nahrbtnik, ampak je ne pregovarjam, ker pač vem, da nima smisla. Vedno na vse pripravljena Marina.

Svoj privat kotiček nameravam poiskati globoko v gozdu. Hitiva po potki, mimo parkiranih avtov, kjer zopet naletiva na naše glasne sosede, ki so prišli po nove zaloge piva. Sprašujem se kaj sploh počnejo tu. Marina misli, da smo si opazovalci narave lahko različni. Zagledam lepo drevo in ukažem Marini, da me obvezno počaka. Z nogo zataknem za nekaj zelo trdega, posvetim z lučko in zagledam kos razbitega lijaka. V smehu se zaderem Marini, da sem našla kopalnico. Ko se spotikam ob kupe razbitih ploščic, gradbenega materiala, starih cevi me smeh resnično mine in pomislim kako grozni so ljudje. Opravim svoje in se slabe volje vračam proti Marini. Nekaj se premika v grmičku, previdno pristopiva in opaziva par prestrašenih oči. Gleda naju prestrašen zajček. Čudi naju, da ne pobegne, zato si ga od bližje pogledava. Opaziva, da ima okrog zadnje leve tačke ovito plastično vrečko. Marina iz nahrbtnika potegne švicarski nož in reši situacijo. Ponosno opazujeva kako odhiti stran.

Naenkrat naju zaslepi ubijajoča svetloba. V trenutku začutiva neznosno vročino. V paniki se zaderem »Meteorit!«. Primeva se za roke in tečeva proti opazovalnem mestu. Rešiti morava prijateljici! Ko tečem proti puncama, na obrazu čutim vročino, čutim kako mi dim polni pljuča, iz oči mi tečejo solze - nekaj zaradi dima, predvsem pa ob misli na starše, ki jih mogoče ne bom nikoli več videla. Še bolj zgrabim Marino za roko in še hitreje tečeva. Skozi dim zagledam objokani prijateljici. Vse štiri se objamemo, občutim olajšanje. Ljudje prestrašeno in zbegano divjajo okrog. Vlada panika. Slišati je samo »Umrlı bomo!«, »Še eden bo padu na nas!«, pomislim, res je bil kos meteorita. Zaslišim zvok sirene in pomislim, mogoče je še upanje, rešili nas bodo, še bom videla starša.

Nadja joče, Marina iz torbe potegne robčke in jo tolaži, meni pa ponudi plastenko vode, da si sperem oči. Prisežem, da je nikoli več ne bom hecala za njene priprave.

Gledam okrog sebe in vse je v rdečem, gozd požirajo ognjeni zublji. Pomislim na zajčka, ki sva ga rešili, upam da mu je uspelo pobegniti. Pomislim tudi na srnico, upam da je na varnem. Sedaj tudi jaz potrebujem robčke.

Prijazni gasilci so nas vse varno rešili in dostavili prestrašenim staršem. Hvaležna sem jim, in hvaležna za vse kar imam, nič ne bo več samoumevno, bolj bom ponižna.

Čez

nekaj dni s starši gledam dnevnik, na vrsti je naš meteorit in požar. Povedo, da je za požar kriv človek in njegova malomarnost, verjetno je cigaretni ogorek povzročil, da so se vžgale smeti. Pomislim na glasno družčino, na zajčke in vse srnice. Žalostna sem, zavedam se da je možnost letečih meteoritov manjša, kot je možnost srečati objestne ljudi.

Rebecca Martulaš, 1.b

Okoljska grozljivka

Že nekaj časa nisem napisala nekaj takega, recimo, da zato, ker preprosto nisem imela časa zaradi vsega tega, kar se dogaja trenutno po svetu - z vsemi temi epidemijami in resnično neumnimi (da ne uporabim kakšne hujše besede) ljudmi, ki so še preostali. Verjetno vas zanima kaj se dogaja.

No, trenutno je leto 2052 in naj povem, da so bila leta, ki sem jih preživela kot najstnica, veliko boljša kot zdaj, pa čeprav so že takrat nekaj razpravljali o globalnem segrevanju ter kasneje o Covidu-19. To, če mene vprašaš, je bila le kaplja v celem oceanu stvari, ki so se pripetile našemu planetu kasneje. Tej epidemiji je sledila še ena in še ena in še ena in za vsako je trajalo dlje, da so našli zdravilo. Virusi, ki so prej ogrožali le ljudi, so se spravili tudi na živali. Živalske vrste izumirajo, veliko jih je že izumrlo, nekatere med njimi, za katere nebi nikoli pomislili, da bodo izginile. Npr. gozdne živali nimajo več življenjskega prostora, ker so nekateri izmed najbolj 'pametnih' ljudi na našem planetu pustili na veliko izsekavati drevesa, da so naredili papir in prostor za plakate na katerih je pisalo: »rešite drevesa«! Veliko morskih živali se je dobesedno zastrupilo z morsko vodo, svojim lastnim življenjski prostorom, ker smo jo ljudje (surprise, surprise) tako genialno uničili z različnimi odpadki, ki smo jih metali v reke. In tudi nekatere manjše ptice so izginile, saj so se zastrupile v ozračju, ki počasi ubija tudi ljudi.

Trenutno smo v epidemiji za katero sem pozabila ime (ne očitajte mi, veliko se jih je že zvrstilo in ne sledim več) in ta je ena najhujših do sedaj, kar me seveda ne preseneča, saj je vsaka, ki sledi, slabša. Tik pred izbruhom tega zadnjega virusa, so prešteli ljudi na svetu in ugotovili, da se je človeška populacija zmanjšala za 66,7 % od leta 2015. Od preostalega števila ljudi jih je zaradi trenutnega virusa umrlo 55 %, 35 % jih je okuženih in ostalih 10 % nas samo še čaka, kdaj bo virus prišel tudi po nas. Naj vas opomnim, da je od izbruha minilo šele osem mesecev in kdor dobi ta virus, ne preživi dolgo in simptomi so res hudi. Veliko jih izgubi vid, vonj in sluh in menda začne razžirati tudi notranje organe. Ampak to so samo govorice, ki so čisto možno, da 100 % resnične, glede na to, da je vsak virus hujše oblike.

Mogoče vas zanima, kako poteka moj dan. Zjutraj se zbudim ob približno 5:00, ker znanstveniki, tisti ki so še ostali, priporočajo največ šest ur spanca. Zaradi vseh teh strupov v ozračju bi se lahko zgodilo, da se nebi mogli več zbuditi. Nato grem v kuhinjo, ki je zraven spalnice in si pripravim skodelico kave, ki, če sem iskrena, je bila včasih veliko boljša, vendar stanje na svetu, predvsem zelo zastrupljena prst, preprečujeta pridelke nekdanje kakovosti in okusa. Zraven pojem, kar pač najdem v omarah ter se oblečem za odhod od hiše. Ne hodim v službo ali kaj podobnega, sploh ne. Ostalo nas je tako malo, da so ves svetovni denar porazdelili pravično med ljudi in, ko ga porabiš ga

pač porabiš. V trgovino grem po nekaj stvari, ki mi jih primanjkuje. Pod besedo trgovina mislim stavbo, ki je zdaj le še žalostni primerek nekoč imenovane zgradbe, ki je nosila ime 'trgovina'. Notri sta le dva osebk, moški in ženska, ki zdolgočaseno gledata naokoli. No vsaj predvidevam, da sta zdolgočasena, glede na njuno držo. Po izrazu na obrazu zdaj ljudi ne moreš več brati, ker so vsi v plinskih maskah in vsemi možnimi zaščitami. Sploh ne vem zakaj se sploh trudita biti tukaj. Trgovina je čisto izgubila svoj pomen. Vsi, ki potrebujejo kaj, pridejo sem in si vzamejo kar hočejo. Vsem je jasno, da bo človeška rasa na Zemlji kmalu izumrla, torej zakaj bi se trudili tratiti čas z temi po novem tako nepomembnimi stvarmi, s katerimi smo se v preteklosti tako zelo ukvarjali z njimi. Ko sem zapustila trgovino, sem šla naravnost domov. Peš. Avta nimam, ker ni več nikogar, ki bi avtomobile popravljaj, skrbel za dobavo goriva ... in konec koncev, so ravno ti povzročili toliko izpustov različnih plinov v ozračje, da je nastalo kar je. Ko sem prišla domov, sem najprej pospravila, kar sem kupila in si prižgala televizijo. Dandanes je mogoče gledati na televiziji samo en program - Poročila. Ne hecam se. Tako se dejansko imenuje program. Zelo izvirno kajne? Tam so kot po navadi najprej navedli število novih smrtnih žrtev in takoj zatem število novih okužb, ki se sploh niso veliko razlikovala eden od drugega. Potem so sledili dogodki, ki so se zgodili po svetu. Teh ni bilo veliko, saj se zdaj vsi držimo bolj sami zase in na tej točki, pristane na poročilih vse, kar ni samo sprehajanje po ulici, kot na primer: »Včeraj popoldne so v na Filipinih opazili moškega, ki si je pometel dvorišče.« in podobne neumnosti. Navedejo tudi katere živalske vrste so še izumrle. Teh mi je vedno žal, saj niso one krive, da smo mi tako uničili ta planet.

Preostanek dneva preživim z zapisovanjem raznoraznih podatkov, ker je to še edina stvar, ki jo še lahko počneš, brez da se ogrožaš z virusom in tvegaš, da te raztrga kakšen medved. Oh, sem omenila, da hiše zdaj potrebujejo raznorazne ključavnice in zaščite pred živalmi, ki so postale zelo napadalne v zadnjem času? Saj je kakor, da se nam hočejo maščevati, za kar smo naredili temu planetu, ko smo ga tako spektakularno uničili.

Iskreno, jim ne zamerim. Mi smo krivi, za izsekavanje gozdov, za globalno segrevanje, za tako razširjen smog, da nihče ni videl sonca že najmanj dve leti. Presenečena sem, da sploh še kakšna rastlina uspeva in, da ni vse mrtvo. S hitrostjo, s katero izginjamo zdaj, bi rekla, da imamo še kakšno leto in potem nas ni več. Upam, da si bodo rastline in živali po koncu obdobja človeka opomogle, da bodo lahko preživele, vendar dvomim. Vse je preveč uničeno, da bi si karkoli opomoglo.

Mogoče, bi lahko ljudje v preteklosti naredili kaj, kar bi pomagalo živalim in rastlinam, vendar smo bili preveč sebični, da bi razmišljali o komerkoli, razen o našem preživetju. V vseh teh letih sem ogromnokrat slišala, da smo

ljudje najinteligentnejša bitja, vendar nismo nikoli pomislili, da bi to inteligenco uporabili za stvari, ki so dejansko uporabne, ne pa le nov model iPhona. Mogoče, če bi, ko je bil čas, začeli delati nad tem, da bi manj onesnaževali zrak ali pa da bi manj smeti odvrkli v morje in bi se vsi, kot človeška rasa povezali, bi nam dejansko uspelo ne uničiti našega planeta. Vendar smo mislili samo nase in na nikogar drugega in zdaj ne le mi, ampak vsa živa bitja plačujejo za to.

Ana Milost, 1.b

Pismo za babico

Cerknica, 22. 4. 2121

Hej babica,

Vem, da tega pisma ne boš nikoli dobila, ker si že davno na boljšem. Če pa ti po nekem čudežu nekdo skozi časovni stroj, to pismo pošlje nazaj v preteklost, te želim opozoriti, dokler ne bo prepozno. Tistega zelenega sveta polnega gozdov ni več. Minilo je samo sto let odkar je bilo vse lepo in prav, zdaj pa se znanstveniki bojijo, da Zemlja umira. Kot, da bi vse se zarotilo proti človeštvu, vendar smo se v resnici sami uničili s svojo malomarnostjo do okolja. Verjetno ti ni jasno, kako se je vse lahko tako drastično spremenilo v stotih letih.

Ledeniki se talijo. To se je dogajalo že v vaših časih, ampak takrat se vam je zdelo, da strokovnjaki pretiravajo in ni nič drastičnega. No, ta težava je sedaj še bolj resna. Vsak dan izgubljam na eni strani ledenike in z njimi pitno sladko vodo, na drugi strani pa se potapljuje celine. Vsak dan evakuirajo ljudi iz potopljenih predelov, bolj proti celini. Ljudje so brez domov, lačni in žejni. Ne morejo pa evakuirati vseh tistih preostalih živali in rastlin tam, ki se potapljuje skupaj z celinami. Antarktika in Arktika sta izginili, kot bi ju nekdo izbrisal iz zemljevida. Z njima pa veliko prečudovitih polarnih živali, ki so bile popolnoma nedolžne.

Povprečne temperature so se dvignile. Zime tu več ne poznamo. Naši otroci ne vedo, kaj je to sneg, snežak ali snežinka. Te izraze zasledijo samo še v kakšnem starem naravoslovnem učbeniku iz vaših časov, ki je zdaj za odpad. Nikoli ne bodo izkusili tega zimskega veselja, ko mali otročički z rdečimi lički tekajo po snegu se kepajo, z jezikom lovijo snežinke, delajo angelčke v sneg in snežake. Vse to jim je bilo vzeto.

Vreme je postalo tako nepredvidljivo, da nikoli ne vemo, kaj jutri sledi. Tiste stvari, ki ste jih vi klicali naravne katastrofe so naš vsakdan. Orkani, poplave, suše, požari... Vzorci padavin so se popolnoma spremenili. Tu v naši mali Sloveniji, ki je prej imela kar veliko padavin, jih zdaj sploh nimamo. Suša traja že eno leto. Naša polja ne rojevajo, naše živali ne pijejo, naši gozdovi umirajo. Na drugih koncih sveta pa imajo toliko padavin, da jim poplave odnašajo domove in potapljujejo in uničujejo vse, kar jim pride naproti.

Umiramo, vsi umiramo... Živali, rastline, ljudje izginjamo iz tega planeta. Vsa ta biotska raznovrstnost, ki smo jo prej poznali, več ne obstaja. Vse te stvari vidijo naši otroci le še v knjigah, le še v učbenikih. Morali bi iti v naravo, v tiste zelene gozdove, ki so nekoč bili in naše otroke učiti o živalih in rastlinah, ki tu živijo in jim vse to pokazati na lastne oči. Pa jim ne moremo. Tam najdemo le podrti, posušena drevesa in trupla živali, ki se še niso uspela razgraditi. Vsak dan poročajo o novih vrstah, ki so izumrle.

Ljudje še nikoli nismo poznali toliko bolezni, kot jih poznamo zdaj. Bolnišnice so prenatrpane, pogrebov več ne prirejajo, ker je preveč mrtvih. Vsak dan ljudje izgubljajo babice, dedke, mame, očete, otroke, brate, sestre...

Najhujše pa je, da v vsej teh katastrofah, ko bi morali ljudje stopiti skupaj, delamo ravno nasprotno. Hrane in pitne vode, tega ljudje več nimamo. Prej osnovne dobrine so zdaj redka zakladnica, ki jo imajo le redki. Ljudem se je od podhranjenosti, dehidracije, brezdomnosti in vseh ostalih težav zmešalo. Ne razmišljajo več normalno. Po drugi svetovni vojni so se vsi zaprisegli k miru, želeli so preprečiti, da bi se še kdaj zgodilo toliko zla kot takrat. Ampak tega jim ni uspelo preprečiti. Vsak dan se ljudje pobijajo za hrano in vodo. Brat je bratu najhujši sovražnik. Veliko ljudi pa ne zdrži več tega pekla, ne čaka, da jih poberejo bolezni, lakota, žeja ali da jih ubije kdo drug. Število samomorov nikoli ni bilo večje.

Babica to pismo je verjetno zadnje, kar bom naredil v svojem življenju. Lakota bo tudi mene kmalu pokončala. Ni me strah zame, moje življenje se je izteklo. Dosegel sem lepo starost, spoznal dobre ljudi in videl ta svet propasti. Strah me je za moje vnuke. Tako majhni in sladki so, niso imeli niti priložnosti živeti. Svet v katerega so bili rojeni je grozljivka in nikoli ne bodo imeli priložnosti ugotoviti kako lepo bi lahko bilo življenje. Ta možnost jim je bila nasilno odvzeta. Prosim te, če bo to pismo na nek čuden način prišlo k vam, kjer je še možnost, da se to popravi, popravite to za vse bodoče rodove, dajte jim možnost živeti tako življenje, kot si ga zaslužijo. Ne pa te nočne more, ki je ni in ni konec.

Z to prošnjo se od tebe poslavljam,
tvoj vnuk

Anamarija Gorjup, 1.b

Okoljska grozljivka

Zbudila sem se vsa prestrašena. Imela sem grozno nočno moro. Sanjala sem, da je bil naš planet popolnoma uničen. Hvala bogu, da sem zdaj budna, nazaj na svoji lepi zeleni Zemlji. Vstala sem iz postelje in odšla k oknu, da bi odgrnila zavese in pustila soncu, da me pozdravi s svojimi jutranjimi žarki. Nič hudega sluteč odgrnem zavese in od groze sem zavpila. Prva stvar, ki sem jo videla, je bil sosed, ki je imel na obrazu pravo plinsko masko! Pomislila sem, da je mogoče kakšna šala. Ozrla sem se po ulici, ampak tudi ostali ljudje so nosili maske! Potem sem opazila, da na bližnjem hribu ni več niti enega drevesa. Izbuljila sem oči in gledala. Nič mi ni bilo jasno. Potem sem pomislila, da mogoče še vedno sanjam. Stekla sem v posteljo, se pokrila in zaprla oči. Štela sem do petsto in počasi odprla oči. Vstala sem in se splazila do okna. In zavpila. Vse je bilo enako - ljudje v maskah, brez dreves, ozračje pa noro megleno! Saj je bilo še slabše kot prej! Kaj za hudiča se je zgodilo čez noč??? Moj bog, to se ne dogaja, ne sme se!

Hitro sem se preoblekla in stekla po stopnicah navzdol. V kuhinji je mami mešala po loncu. Zaželela mi je dobro jutro, ampak sem jo preslišala. In sicer zakaj? Na obešalniku so bile obešene take maske kot jo je nosil sosed! Potem to ni samo nalepka na mojih oknih, da bi me prestrašili?! Prijela sem se za glavo in se sesedla na stol. Nekaj časa sem potrebovala, da sem dojela, da moram zunaj hoditi z masko.

» Si ti čisto pri sebi danes? Nekam bleda si...« Mami me je zaskrbljeno pogledala.

Počasi sem prikimala. Nujno moram preveriti, kaj se dogaja zunaj. Vstala sem in si naredila masko. Potem sem šla v omaro po plašč. Ko sem si oblekla plašč, sem se šla posloviti od mami.

» Kam pa ti greš v plašču?« Mami me je gledala, kot da sem najbolj neumno bitje na celem širnem svetu. Verjetno je bila ponosna name...

» Hmm, v mesto?«

» Saj boš zgorela, zunaj je petindvajset stopinj!«

» Ampak, saj je februar! Februarja je mraz!« Kaj se dogaja v glavi moje matere, za katero se bojim, da jo je kdo ugrabil in jo zamenjal z ne preveč pametnim klonom?

» A si res v redu? Te peljem k zdravniku?« Mami mi je že roko prislonila na čelo in iskala znake povišane telesne temperature.

» Ja, v redu sem, samo malo vode bi.« Iz omare sem vzela kozarec in si želela natočiti vodo iz pipe.

» STOJ!!« Mami je tako zakričala, da sem skočila v zrak.

» Bi rada, da me kap?! Zakaj kričiš?!« Tako me je prestrašila, da sem se kar tresla.

» Ne pij vode iz pipe! Saj veš, da je strupena!« KAJ?! Voda iz pipe je strupena?! Od kdaj?? Čakaj malo, kaj pa naj potem pijem?

» Ja kaj pa naj potem pijem?«

» Malo počakaj, očka je šel v trgovino, kmalu bo nazaj. Počakaj v dnevni sobi.«

Še vedno v šoku sem se napotila v dnevno sobo, kjer sem prižgala televizijo. In naletela sem ravno na poročila. Tisti v poročilih imajo še večje probleme kot jaz, zato so me poročila nekako pomirjala... Ampak ne danes. Danes sem se zjokala, ko sem gledala novice dneva. Nič kaj lepe niso bile. Poročali so, kako je voda preplavila Maldive in koliko živali ter ljudi je umrlo, ker jih niso uspeli evakuirati. Naslednja novica je bila iz Afrike. Novinarka z masko je poročala iz neke zasilne bolnišnice, kjer je bilo ljudi toliko, da so nekateri ležali na tleh! In vsako minuto prispevka so nekoga pokrili s črnim pregrinjalom. Takih primerov sem naštela 10! V desetih minutah je umrlo 10 ljudi!!! In to samo v tej bolnišnici!

Novinarka je odšla iz bolnišnice in pred bolnišnico je bilo še slabše! Trupla so ležala okrog in okrog, eno čez drugo. Po njih so lezle muhe in druga golazen in noben se jih ni niti dotaknil, kaj šele, da bi jih spodobno pokopal! Nekaj metrov od trupel je ženska začela kričati. Kamera se je usmerila nanjo. In lahko sem videla zakaj. Krik je bil bolečina matere ob izgubi svojega otroka. Dva moška sta ji otroka poskušala vzeti iz naročja, da bi ga odnesla k drugim truplom. Uboga mati se ga je oklepala in nekaj časa kričala, nekaj časa pa rotila, naj ji ga ne vzamejo. Ob takem prizoru se še najhujšemu brezčutnežu ulijejo solze. In ja, jokala sem z njo. Mami je prišla v dnevno sobo pogledat, kaj se dogaja.

Zazrla se je v ekran televizije. » Oh joj, uboga ženska! To je že drugič danes, da je tak prispevek. Ubogi ljudje. Naši novinarji so res nespodobni! Ne moreš žalujoči materi kamere riniti v obraz! Katastrofa!« Potem je odšla iz sobe, jaz pa sem si obrisala solze. Prosim, naj nekdo reče, da se to ne dogaja...

Potem se je vrnil očka in mami mi je prinesla pijačo. Pijača je bila v plastenki. Mislila sem, da bo dobrega okusa, ampak mi je bilo žal že, ko sem naredila prvi požirek. Ta stvar je bila tako ogabna, da sem pljunila na tepih. Seveda se je mami jezila in me nagnala, da počistim za sabo. Ampak to me ni brigalo. Mislim, počistila sem že, ampak bila sem presenečana nad tem, kaj prodajajo in smatrajo za užitno. Predstavljala sem si, da ne bo ne vem kakšna vrhunska specialiteta, ampak da bo tako ogabno si tudi nisem mislila. Ta pijača bi razžrla moje brbončice! Nikoli več ne bodo mogle okušati hrane, ker je ta zadeva pokvarila vse okuse. Rahlo sem bila jezna na starše, ker to sploh kupujejo.

Potem je mami klicala h kosilu. Okej, upam, da bo to normalno. Danes je bila sobota, torej bi morali danes jesti ribe. Prišla sem za mizo in mami je preme postavila nekakšno juho. Hmm zakaj ni rib?

» Mami, zakaj nisi spekla rib?«

Mami me je čudno pogledala potem pa se je zasmejala. » Si pa res smešna! Bi rada jedla plastiko ali kaj?«

Samo gledala sem jo. Čakaj malo... Že smo zastrepili vse ribe in morske živali?! Vedela sem, da se bo to zgodilo, ampak nisem pričakovala, da bo tako hitro! Vsa nesrečna sem se lotila juhe. Žlico sem potopila v kadečo se čorbo. Ko sem pojedla prvo žlico juhe, sem začela grozno kašljati. Prav oči so se mi zasolzile.

» Kaj za vruga je to?!« Sem vprašala s solznimi očmi in suhim grlom.

» Veš kaj, ni se lepo norčevati iz mamine kuhe, potrudila se je!« Očka me je grdo pogledal.

» Pa saj se ne norčujem, ampak zakaj je tako čudnega okusa?«

» Dobro no, je pač čudnega okusa. Ko sem bil jaz tvojih let, je bila hrana še užitna. Žalujem za naslednje generacije, kakšno sranje bodo jedli šele oni! Ah jej, jej.« In se je lotil hrane. Na obrazu mu je pisalo, da mi ni preveč všeč, ampak je vseeno pojedel poln krožnik juhe.

Jaz pa sem se odločila, da rajši shiram, kot da bi pojedla to stvar. Ko sta starša pojedla kosilo, je mami naznanila, da gremo popoldne v naravoslovni muzej. Nadelo smo si maske in zlezli v avto in čez pol ure smo bili pred muzejem. Izlet se mi je zdel beden, ampak nisem želela prizadeti mame. Dobro, da čez masko ni mogla videti vsega mojega zavijanja z očmi. Če bi še malo zavijala z očmi, bi mi odpadle. Vstopili smo v muzej in skoraj me je kap, ko sem videla nagačeno veverico in pod njo napis: veverica, sciuridae, izumrla vrsta. Pa ko se nazadnje spomnim na veverice, so bile še med živimi! Kaj se je zgodilo?!

» Mami, a vidiš isto kot jaz?« S tresočo roko sem pokazala na veverico.

» Ja veverica je. In? Saj so izumrle že nekaj časa nazaj!«

Mami me je povlekla za roko in odšli smo v drugo sobo. Še vedno nisem čisto dojela kaj sem videla. In v vsaki sobi me je zadela močnejša klofuta. Razstavljenе so bile živali in rastline, ki so bile žive, preden sem se zbudila v ta peklenski dan. Samo strmela sem v trofeje in upala, da sanjam. Med izumrlimi živalmi so bile tudi miši, medvedi, risi, levi, sloni, nosorogi, lisice, gamsi, kače, ptice, ribe in še in še. Po koncu ogleda muzeja mi je bilo dobesedno slabo. Mama pa je predlagala nekaj zelo pametnega- pojedimo na sladoled. Oh ja, ker za danes še ni bilo dovolj vse te nagravnе hrane in pijače! O, super! Pojdimo na sladoled! Če do zdaj nismo zamorili svojih brbončic, nam bo pa zdaj mogoče uspelo! To je super ideja! (upam, da razumete, da je to sarkazem).

No, in smo šli po mestu. Naokrog sem gledala s široko razprtimi očmi. Kje so vsa drevesa, ki so bila ob pločnikih? Kje je park? Kje so vse terase kavarn? Okoli košev za smeti so ležali kupi pločevink, papirčkov, plastičnih vrečk, cigaret... A je res tako težko smeti dati v koš? In to še ni najhujše. Kljub temu, da so bili postavljeni koši za plastiko, papir, steklo in biološki odpad, so bile smeti zmešane med sabo, kot da bi morali vse metati v en koš.

Presenečala sta me moja starša, ker sta celo pot kramljala in se nista niti ozirala okrog po mestu, kot da je vse skupaj popolnoma vsakdanje. Mene pa je bila groza. Si predstavljate ta prizor? Ljudje hodijo v maskah, večina jih ima preveliko telesno težo, vsi so oblečeni kot poleti, čeprav je februar, nikjer ni nobene sence, ker ni dreves, tam kjer je bil nekoč park, stojijo neke grde sive stavbe. Ozračje je še dvakrat bolj vroče, ker je mesto zavito v asfalt, kavarne nimajo teras, ker je zrak škodljiv za vdihovanje, katerikoli koš pogledaš, izgleda kot drevo na travniku smeti! Reka, ob kateri smo se sprehajali, ni več izgledala kot reka, ampak kot kakav, poln kosmičev, le da so bili kosmiči v tem primeru smeti. Razen v centru mesta, nikjer ni bilo pešcev, ker so se vsi povsod prevažali z avtomobili. Ko sem mami vprašala, kaj se je zgodilo s pristaniščem ob naši obali, mi je odgovorila, da je že nekaj let pod vodo. Očitno se je zgodilo tisto, kar so nam razlagali v šoli, kar so govorili po poročilih in podobno, ampak tega nisem pričakovala tako hitro. Mislila sem, da bom jaz že lepo mrtva in nekje ali v peklu ali v nebesih, ko bodo prihodnji rodovi to doživljali in to ne bo moj problem! Ampak to se je zgodilo že zdaj! Izumrle so živali in rastline, ki sem jih imela za samoumevne, pitna voda, je zdaj polna strupov, hrana ni več hrana! Si lahko predstavljate občutek, ko ne moreš popiti kozarca sveže vode iz kuhinjske pipe? Ko ne moreš več utrgati jabolka z drevesa, ker ni na vrtu več dreves oziroma, če so, je jabolko nevarno za prehranjevanje, ker je zrak tako strupen? V bistvu jabolka sploh ne bi več uspevala, ker je vreme tako zmešano, da so zmešane tudi uboge čebele in iz cvetov ne bi zrasel noben sadež... Ne moreš iti ven iz hiše in se nadihati svežega zraka, ker moraš nositi masko na vsakem koraku, ali pa boš slej ko prej mrtev ležal nekje pod zemljo? Kot da si ujet nekje iz kjer ne moreš pobegniti, pa se lahko še tako trudiš? Si predstavljaš, da greš v gozd na sprehod, ampak ne greš med drevesa, ker gozd ne obstaja več? Ne slišiš nobenega ptičjega čivkanja, nobenega črička, nič. Poleti ne moreš skočiti v hladno reko, ker te lahko zaradi vseh strupov v njej razžre, da od tebe mogoče ostanejo samo kosti, pa še to je tu prisoten velik MOGOČE. Si predstavljaš, da na domači terasi sediš z masko, da se ne zastrupiš z nečem, kar je vir tvojega življenja? Da se lasten planet obrne proti tebi? Da te kaznuje za vse, kar smo mi ljudje naredili njemu?

Ta spoznanja so me zadela huje, kot da bi me pretepel najmočnejši človek na Zemlji. Ko smo prišli domov sem bila bela kot kreda. Mami je vsa v paniki klicala zdravnika, ki je rekel, da sem mogoče kaj takega pojedla, ali pa sem dobila kakšno virozo. Ampak vzrok za mojo bledico ni bilo nič od tega. To je bila popolna groza, ki mi je odprla oči. Očka je sedel na kavč in prižgal televizijo. Spet poročila. Tokrat so poročali o več tisoč mrtvih z nekega vulkanskega območja, kako se je njihovo mesto spremenilo v prah, kako onesnažen je zrak. Naslednja novica je bila, da je mesečno povprečje obolelih s kožnim rakom iz meseca v mesec večje. Ampak a nas pred škodljivimi UV žarki ne ščiti ozonski plašč? No, na to vprašanje mi je odgovoril že en pogled skozi okno. Če bi ozonski plašč v takih razmerah obstajal v najmanjši možni obliki, bi bil totalen car. Ampak ne obstaja, ker smo ga mi genialci, mi čudoviti butci, uničili. In zdaj plačujemo s kožnim rakom in podobnim. Ampak nam vse to še vedno ne odpre oči. Kako je lahko človek po eni strani pameten, ampak izjemno, izjemno butast, ker ne vidi preproste težavice, dokler je še rešljiva? Mi rešujemo samo velike probleme, dokler ti niso tako veliki, da se jih sploh ne splača več rešiti. In pa seveda, človek rad uživa udobje, zato nikamor ne gre peš ali s kolesom, ne sadi zelenjave na svojem vrtičku za hišo, ki bi si dejansko zaslužila oznako bio ali eko. Ne. Kupujemo zelenjavo v trgovini, na kateri piše bio ali eko, čeprav je najbrž vsa polna strupov proti žužkom in plevelu.

Razmišljala sem o vsem skupaj in kar na enkrat sem zaspala. Ko sem se zbudila, sem bila v svoji postelji, v svoji sobi. Zavese so zakrivale okno. Počasi sem vstala in razgrnila zavese. In potem mi je čeljust padla do tal. Zunaj je bilo vse zeleno, sosed je svojega psa sprehajal brez maske, oblečen je bil v jakno, na vrtu so rasla drevesa, bližnji hrib je bil ves zelen. In celo ptice so pele. Spet sem ponovila vajo. Stekla sem v posteljo, se pokrila, zaprla oči in štela do petsto. Potem sem oči počasi odprla in čisto čisto počasi stopila k oknu. Zunaj je bilo res vse zeleno in drevesa so še vedno rasla. Sosed je še vedno sprehajal svojega psa in bil je oblečen v jakno. Ptice so še vedno čivkale. Vsa srečna sem stekla v kuhinjo, kjer je mama v lonec metala hrano. Iz omare sem vzela kozarec in si natočila vodo. In tokrat mami ni zavpila stoj. Na pultu sem vzela jabolko in tokrat je bilo tako kot mora jabolko biti. Sočno in sladko in hrustajoče. Mama me ni čudno gledala, ko sem oblekla bundo in odšla na dvorišče in ni rekla, da moram vzeti masko. Na vrtu so rasla drevesa. Očka je obrezoval živo mejo. Jaz pa sem opazila, da okoli koša še vedno ležijo smeti. Manj kot v moji nočni mori, ampak še vedno so. Pobrala sem jih in jih vrgla v koš, kamor tudi sodijo. Olajšanje, da svet ni tak, kot je bil v moji nočni mori, je bilo neizmerno. Ampak sem hvaležna za te sanje, ker so mi odprle oči. Začela sem se zavedati, da onesnaževanje Zemlje ne bo vplivalo samo na prihodnje rodove, ampak

vpliva tudi name. In ne bom mogla mirno mrtva ležati globoko pod zemljo, če bom vedela, da so moji otroci oziroma vnuki oziroma pravnuki v nevarnosti in v kletki, ki se je ne morejo rešiti. Zato je moja naloga, da se potrudim in pomagam svet ohraniti lep, čist in varen, tako zase, kot za ljudi, ki bodo na Zemlji živeli, ko nas več ne bo.

Maša Žagar, 1.b

Izumiranje koralnih grebenov

Potovanje. Beseda, ki mi ob vsaki misli nanjo pričara nasmešek in me spomni na vrsto doživetij, ki jih ne bi zamenjala za nič na svetu. Egipt, Kuba, Filipini, države, ki so pustile največji pečat, stopala v vroči mivki, žgoče sonce, delfini, morski psi, kristalno turkizno morje in čudovit podmorski svet z dih jemajočimi koralnimi grebeni. Koralni grebeni. Tukaj se mi za trenutek misel ustavi in nasmešek postane še močnejši. Spomnim se na pisane ribice, ki plavajo nad mavričnimi koralami in na moje bitje srca, ter občutek hvaležnosti, da sem imela priložnost večkrat videti nekaj tako mogočnega. Nasmešek pa kar naenkrat dobi grenak priokus, saj se začnem zavedati, da nekaj tako izjemnega in lepega morda ljudje čez več let ne bodo mogli več videti. Zakaj? Spomnim se svojega zadnjega potovanja na Filippine, ko sem na letalu vsa nestrpna in polna pričakovanj čakala ta raj, gledala dokumentarni film prav o tem naravnem čudesu. Čeprav sem se nadvse veselila videti vse to kar so obljubljali v filmu, pa me je močno presenetilo dejstvo, da takšnih koral kmalu morda ne bo več.

Podnebne spremembe naj bi bile tako uničujoče, da bi lahko v naslednjih 20 letih izumrlo kar 70 % obstoječih grebenov. Vse toplejši oceani, kislost vode in onesnaževanje, katerega glavni krivec smo mi, naj bi uničila to čudo, ki sem si ga tako močno vtisnila v spomin. Ob ozaveščanju z nastalim problemom pa me spreleti strah tudi zaradi dejstva, da izumiranje koralnega grebena s sabo prinese tudi izumiranje organizmov, ki so odvisni od le tega. V glavi se mi zavrti, misli mi bežijo v vse smeri, rešitve pa ne najdem.

Ena največjih želja na mojem potovalnem seznamu je nekoč obiskati Avstralijo, ob misli, da bo ta čez nekaj deset let ostala brez svojega slovesnega Velikega koralnega grebena, pa postanem kar malce slabe volje. Ob avstralski obali je največja zbirka koralnih grebenov na svetu in čeprav je pod UNESCOvo zaščito usodi, ki mu preti zaradi našega dolgoletnega nepremišljenega ravnanja, ne more ubežati.

Vedno sem si želela pogledati to stvaritev in si ogledati ta čudovit podmorski svet, a tako verjetno razmišlja veliko ljudi po celem svetu, to pa je tudi eden od problemov, da je stanje takšno, kot je, saj je tudi pretiran turizem eden od tistih, ki povzroča izumiranje koralnih grebenov. Ljudje smo prevečkrat sebični, v igri pa so prepogosto vrednote, kot so denar in razkošje, ki pa konec koncev brez narave same, ki nam omogoča preživetje, nič ne pomeni. Globalno segrevanje, številni odpadki in drugi okoljski problemi se morda res zdijo preveliki, da bi nanje lahko vplivali, sama pa sem mnenja, da vsaka najmanjša stvar v pravo smer lahko ogromno doprinese. Kako je že rekel Neil Armstrong? Majhen korak za človeka, a velik skok za človeštvo. Vsak iz med nas lahko naredi ta korak, samo želeli si moramo.

Uležem se na posteljo in si še enkrat obudim spomin. Srečanje z morskim skatom v Egiptu, majhne ribice vseh barv, ki jih poznam v kristalno čistem morju na Kubi in soočenje z morskim psom kitovcem na vroči dan na Filipinih, ter čudovit svetlikajoč plankton na morski gladini ob večernem mraku. Koradni grebeni. Zopet mi v misli priplavajo koradni grebeni, a tokrat ne bom ignorirala problema. Cenila bom kar sem videla in upala, da bom lahko takšne kraje obiskovala še vrsto let, pred tem pa zbrala pogum in naredila vsaj majhen korak za naše okolje, pa tudi če bo to samo uporaba vrečke iz blaga, namesto plastičnih, zapiranje oken in luči in pitje iz steklene stekleničke. Preveč imam rada ta svet.

Lana Šrimpf, 1.a

V vrtincu

Bil je navaden dan v šoli v mestu San Juan na Portoriku. Profesorica geografije je ravno naznanila, da bo začela spraševati in Zala je nestrpno sedela v klopi ter molila, da je ne bo poklicala pred tablo. Ni imela sreče, profesorica je izbrala ravno njo. Oklevajoče je vstala ter se počasi napotila proti katedru. Profesorica ji je zastavila kar nekaj vprašanj, a Zala ni znala odgovoriti na nobenega. Gledala je skozi okno ter opazovala kako rahlo piha veter ter vse rastline plešejo v njegovem ritmu. Mislila si je, kako dolgočasno življenje ima in se ji ne zgodi prav nič posebnega, adrenalinskega. In ravno ko je končala ta stavek v mislih, se je zgodilo.

Veter, ki je prej veselo plesal med krošnjami dreves, se je razburil. Pihalo je iz vseh smeri, z neba pa je začel padati dež, ki se je nato kmalu razvil v nevihto. Ljudje po cestah so začeli panično tekati okrog, kot mravlje, ki jim porušiš mravljišče. Zala se je takrat spomnila odgovora na eno izmed vprašanj o ciklonih, ki ji ga je prej postavila profesorica. Proti njihovem še pred minuto umirjenim mestom, se je namreč začel bližati tropski ciklon. Vsi dijaki v razredu so šokirani obstali ter gledali čudo, ki ga poprej še nikoli niso videli. Tudi profesorica se je kar sesedla v svojem udobnem naslonjalu in opazovala katastrofo, ki se jim bliža z morja. Po nekaj sekundah pa so vsi začeli kričati ter tekati po učilnici. Vedeli so, da lahko ciklon podira drevesa, ruši hiše, uničuje vodovodne ter električne napeljave pa tudi posledično povzroča veliko smrtnih žrtev. Mislili so, da je z njimi konec. Poskušali so klicati svoje starše, prijatelje ter znance, a jih zaradi nastalih poškodb na komunikacijskem omrežju niso uspeli priklicati. Tek in paničarjenje sta se počasi umirjala, slišal se je le še jok ter rušilni veter in dež. Zala je skozi okno gledala, kako pred njenimi očmi ciklon uničuje vse pred sabo ter mori nedolžne ljudi. Ker ni mogla poklicati nobenega izmed svojih bližnjih, je lahko razmišljala le še o tem, kaj vse se lahko še zgodi. Spomnila se je prav vsega, kar bi lahko povedala profesorici med spraševanjem. Spomnila se je, da je ciklon področje zelo nizkega zračnega pritiska, ki nastane med toplimi tropskimi oceani. Da je ciklon velik zračni vrtinec ter da je lahko njegov premer tudi do 500 km. Njenega znanja pa še ni bilo konec. Zgrozila se je ob misli, da se zaradi padavin pri ciklonih sproščajo velike količine latentne toplote in da se lahko v enem dnevu sprosti tako velika energija, ki ustreza 500.000 atomskim bombam, vrženih na Hirošimo. Vedela je tudi, da lahko tropski ciklon ali drugače rečeno tudi tajfun in hurikan razsaja po njihovem mestu ter okolici tudi več dni. Mirila pa jo je misel, da moč hurikana običajno začne usihati, ko pride z morja nad kopno.

Med njenim vnetim razmišljanjem ni opazila, da se je večina njenih sošolcev zapustila razred. Sklepala je, da so poskušali priti do svojih bližnjih, zato se

je odločila, da se bo na to pot odpravila tudi sama. Vsa premočena in prestrašena je tekla je po razsutih ulicah proti domu ter na poti videla veliko grozot. Vmes se je tudi skoraj resno poškodovala, ko je se je pred njenimi očmi porušil super market. Tekla je naprej ter srčno upala, da bo lahko še zadnjič videla svoje starše. Razmišljala je koliko ubogih ljudi je izgubilo življenje v tisti trgovini in jim ni mogla prav nič pomagati. Končno je prisopihala do svoje hiše. Imela je srečo. Hiša ni bila resno poškodovana in starši preživeli.

Ko se je čez nekaj dni, ko je bilo vsega straha in trepeta konec, zavedala kaj se je zgodilo, je bila presrečna, da je z njeno družino preživela. Bila pa je žalostna, ko je po ulicah, ki so bile prej svetle ter polne veselih ljudi, lahko videla le kose podrtih »razcvetenih« hiš, ki so se namakali v vodi. Obljubila si je, da si ne bo nikoli več zaželela, da bi se ji zgodilo kaj adrenalinskega, neverjetnega, saj ni nujno, da bo to neverjetno tudi dobro. Zavedala se je kako srečna je lahko tudi v življenju brez posebnih, zanimivih dogodkov, in da je vse kar res potrebuje le zdravje in veselje njene družne in prijateljev.

Lara Vadjal, 1. a

Okoljska grozljivka

Konca sveta se nisem bala, z njim so nas strašili že v šoli. Pričakovala sem ga. Odgrnila sem zaveso. Apokaliptično sonce se je s težavo prebijalo skozi rjavo-sive gmote oblakov in dima. Ozrla sem se po morju. Po njegovi površini so tekli mastni madeži, v katerih se je odsevalo bolešno nebo, morje je spominjalo na blatno mlakužo. Razgledala sem se po mestu. Na trgu zdaj poteka selekcija evakuiranih. Oblasti bodo izbrale najvplivnejše in najbolj evolucijsko razvite, jih zmrznile v čas ter jih začasno varovale na vesoljski postaji. Čez dobrih 10.000 let, ko se bo planet dovolj obnovil ga bodo znova poskušale poseliti.

Igramo se boga: z rastlinskimi in živalskimi vrstami bo to pravzaprav Noetova barka. Pogledala sem po ulici, zazrla sem se v ljudi: nekateri so nemirni klicali svojce, hiteli na trg, spet drugi so razbijali izložbe, kradli dragocenosti. Stiska nas razgali. Vse kar smo nakopali nase, da bi skrili svojo majhnost pred sabo in pa pred svetom brez dovoljenja, sname z nas. Pusti nas take kot smo: nemočne kose mesa, ki jih ženejo utripajoči sokovi, ki se stekajo po njih. Vedela sem, da ne bom izbrana – sklepi in krčne žile so me prezgodaj izdali.

Izdelan sem imela načrt. Stegnila sem se po belo medicinsko embalažo, ki sem jo že dolgo hranila na najvišji polici kuhinjskega elementa. Stresla sem jo, da je njena vsebina zaropotala, kot bi se bala da je kam izginila. Oblekla sam si najbolj svečano obleko, kar sem jih imela: snežno bel šifon se mi je spuščal nekoliko pod kolena. V en žep sem spustila pozlačeno stekleničko, tako majhno, da sem jo lahko stisnila v pest, v drugega pa embalažo. Okrog vratu sem si nadela pozlačeno svetinjico na verižici. Odprla sem jo, iz nje se mi je nasmihala fotografija pokojnega moža. Nataknila sem si pletene sandale in stopila na ulico. Brez skafandra in maske tega nisem storila že 14 let.

Oh, kako veličastno je čutiti peruti vetra na koži, četudi te peruti na tvoji koži pustijo opekline in razžrejo vsakršno bit! Kako veličastno je vdihniti hladen zrak, ki se ti vreže v pljuča in useka ven kot bolehen kašelj z izcedkom. Kako veličastno bi bilo spet čutiti božajočo roko hladnega morja ali vsaj uzreti veličino nočnega neba, ki se odseva v njem: teto luno, sestre zvezde!

Te, v labirintaste ulice zlepljene hiše, sem nekoč poznala. A zdaj so se spremenile. Nekoč so bile to razpadajoče, zanemarjene stavbe iz prejšnjega stoletja, zdaj pa so jih zamenjali betonski bloki brez iskrice v sebi, duha življenja, spominov. Zamenjali so jih po prvi pandemiji, leta 2024.

Spominjam se ko sem prvič morala nositi medicinsko masko cel dan. Bila sem še v šoli. Zaradi predihanega zraka mi je slabelo. Smilila sem se sama

sebi, ne da bi se zavedala, da maske izven svojega doma od takrat dalje ne bom več snela.

Iz otroških let se spominjam snega: bleščeče bele puhaste preproge, ki je v najhujšem mrazu objela Zemljo in varovala kar je bilo rastlin. Včasih je je bilo toliko, da je pokrila tudi nekajletna drevesca. Hitro se je začela seliti višje in višje, kmalu sem jo videvala le še kot belo kapico na vsakem od bližnjih vrhov. Topleje ko je postajalo, bolj se je oddaljevala. Ostala je le še daljni spomin, stvaritev sanj. Tudi morje sem nekoč poznala. Poznala sem užitek ob prvem pogledu na višnjevost morja iz daljave. Občutek objema mešanice toplejših in hladnejših morskih tokov. Spominjam se upiranja valovom, ki te želijo raztreščiti na od razjed priostrenih skalah. In vsega življenja, ki ga zdaj več ni. Zasanjano sem stopala, prišla sem na trg.

Mlado in staro se je napeto drenjalo v vrste. Svoje poglede zakopavajo v rame svojcev, kot majhni otroci, res, kaj takega jih še ni doletelo. Nadzorniku mlad fant v roke pomoli osebno izkaznico. Ta jo vstavi v sistem in računalnik na podlagi inteligenčnega kvocienta in fizičnih sposobnosti izračuna ali naj ta posameznik sezida nov svet ali naj ostane tu. Določi, če je na vesoljski postaji kaj prostora zanj. Računalnik dvakrat zapiska, fant je zavržen. S sklonjeno glavo in pogledom, ki ni izdajal čustev se umakne. Spretno se potuhne v vrsto za vozila, ki bodo izbrance peljala do zmrzovalnikov. Mladenko izrine iz vrste, ta mu svojega mesta ne da. Iz besednega se razvije fizični obračun, a ni dovolj časa. Dva nadzornikova strela za trenutek utišata vrvež na trgu, vrsta se premakne naprej.

Ta trg me spomni na vzpon neofašizma v Evropi v mojih dvajsetih. Afrika, nekateri deli Azije in otočja so takrat postajali vedno bolj neposeljivi. Primanjkovalo je predvsem vode in posledično hrane. V Evropo so se zgrinjali velikanski valovi migrantov. Gospodarstvo je bilo šibko, prebivalstvo pa zdesetkano, izmučeno in neizobraženo. V nekaterih delih Evropske unije so začele prevladovati neofašistične vlade. Fašistični vrh je razmetaval z dobrinami in surovinami. Končno smo spet smo imeli to, kar nam je bilo odvzeto pet let nazaj in nikdar povrnjeno. Pomembne in manj pomembne dobrine so odtehtale življenja migrantov. Režim nam je ustrezal. Sever Evrope, Amerika, Rusija in druge manjše države so se povezale in odločile režim ustaviti. Pogajanja so prerasla v besedne, zatem vojaške spopade.

Z
začetkom vojne sem se ovedla situacije. Pridružila sem se podobno mislečim in s podporo zavezniške vojske smo se uprli fašistom. Takrat sem ravno doštudirala. Z zdravniško izobrazbo sem sodelovala v vojaški zdravstveni enoti. Leta 2034 (dve leti po začetku vojne, eno pred koncem) sem spoznala nekega vojaka. Obljubila sva si, da se bova po koncu vojne poiskala in si ustvarila skupno življenje. V naslednjih desetih mesecih se je zvrstila veriga

dogodkov, vojnih operacij, ključnih, da smo podrli fašistični vrh in vojni napravili konec. Na svojega vojaka nisem pozabila in on ni pozabil name. Leta 2036 sva se poročila.

Po vojni se je poostrila racionalizacija. Vode in hrane je začelo zmanjkovati tudi v Evropi, prebivalstvo pa je naraščalo. Azijske oblasti so takrat začele s prisilno kastracijo. Bili smo zgroženi, to nas ne more doleteti. Ne nas. Ljudje so se začeli v strahu množiti in oblasti so določile najbolj evolucijsko razvite in jim dovolile razmnoževanje, drugi smo ostali brez otrok. Tako je bilo tudi prav. Ne bi hotela, da bi moral moj otrok zdaj trepetati v vrsti z ostalimi če sme živeti ali ne. Ali celo stopati ob meni v smrt. Ne, tega ne bi prenesla.

Vojna je okolje razdejala kot še nič do zdaj. Vse surovine so bile namenjene bojevanju, vsa pozornost vojnemu dogajanju. Takrat smo izgubili največ ledenega pokrova, v morje so se zlivale neznanske količine naših odpadkov. Jasno se spominjam opeklin, ki so nam jih povzročile toksične snovi v morju. Po koncu vojne so dokončno prepovedali kopanje.

Ovedla sem se: stojim sredi pokopališča. Na spregled ni bilo nobene zelene površine. Razbila sem vitrino prodajalne cvetja, sprožil se je alarm. Zapekla me je vest, a brez postajanja sem kljub bolečim sklepom splezala noter. Nos sem zakopala v najobilnejši šopek belih vrtnic. Take sva imela na poroki. Vzbudile so mi spomine na moža.

Najina zveza je bil zgolj vzgib prenagljenih strasti. Poročena sva bila 16 let. Okoli leta petdeset se je začela izrazito vroča doba. Klimatske naprave so bile prepovedane, treba je bilo začeti z varčevanjem energije. Pogosto se je dogajalo, da so stari ljudje zaspali in umrli od vročine. Nekega dne sem ga našla na kavču brez utripa.

29. februar 2004 — 12. avgust 2052 je pisalo s poševnimi zlatimi črkami. Na drobni sličici zraven imena se mi je nasmihal njegov obraz iz mladih let. Vrnila sem mu nasmešek, na njegov grob položila enega od šopkov in hitro stopila naprej: načrt je bilo treba izpeljati pred sončnim zahodom.

V pljuča se mi je vrezal morski zrak. Nekoč so ga zdravniki vročično predpisovali za vsako bolezen, danes, naj bi se ga izogibali. Mastna črna gmota se je lesketala v daljavi, prvič k njemu nisem tekla, stopala sem počasi. Kovinska vrata zapuščene ladjedelnice so bila popolnoma zarjavela, odprla sem jih le s težavo. Sprehodila sem se mimo starega železja. To je bila v moji mladosti najbolj priljubljena točka za zbiranje. Koliko svobodnih noči smo preživel pod tem nebom, opazujoč zvezde brez skrbi za prihodnost. Sprehodila sem se mimo kupov starega železja in plastike do dvigajoče se cisterne. Iz vseh strani so jo krasili grafiti. Povzpela sem se po lestvi. Z njenega pokrova sem otresla igle, da so popadale v morje. Usedla sem se na njeno od sonca razgreto površino. Tega občutka se spominjam iz mladosti,

kot da bi bil iz prejšnjega življenja, morda edinega življenja, ki sem ga pravzaprav imela.

Lesketajoči se mastni madeži v nemirnem morju so ustvarjali svoje svetove: mavrične galaksije. Nisem mogla verjeti očem: v njih sem po vseh teh letih ugledala zvezde. Zvezde, ki jih na nebu nisem videla že dolgo, v morju pa še dlje. Različno veliki koščki plastike so tvorili ozvezdja. To so moja ozvezdja, pripadam jim. Sem majhen nepomemben košček, ampak s tem sem zadovoljna. Zasedam svoj prostor, si ga ne kopljem več kot ga potrebujem. Ljudje si govorimo, da se bojimo svoje lastne moči, a kake moči neki? Glej kako smo nepomembni! Bojimo se veličastnosti vesolja, prihodnosti, stvari, ki jih sami ne moremo nadzirati. Bojimo se, da nismo dovolj pomembni, da nismo najmočnejši. Ne bomo uničili planeta. Brez nas se bo še vedno vrtel naprej. Prav tako ne bo planet uničil nas. Nismo dovolj pomembni. Tega se bojimo. To pred sabo skrivamo.

Slednjič sem odprla zlato svetinjico. Poljubila sem tiste znane ustnice, ukrivljene v zvit nepravilen nasmešek. Orosile so se mi oči. Pripravljena sem. Obraz sem zakopala v šopek, ki sem ga tako vestno nosila s seboj, pred mojimi očmi se je razvila kasetna spominov. Stopila sem k robu pokrova cisterne. Pod mano je bilo razprostrto celotno vesolje. Iz žepa sem potegnila pozlačeno stekleničko. V njej se je odsevalo zahajajoče sonce. Na obzorju so se odmikali bolehní oblaki. Iz drugega žepa sem potegnila belo embalažo. V njej sta bili večja svetlozelena in manjša bela tableta. Po grlu sta mi zdrsnili z lahkoto. Zajela sem dih. Juha galaksij, osončij, zvezd, vesolij, dimenzij, fizikalnih zakonov, vse vesoljske snovi, uravnovešenega kaosa se je stapljala v eno.

Skočila sem. Po koži sem začutila jedko praskanje, nisem upala pogledati. To je konec, sem si mislila, sem pripadam.

Nika Kurbašić, 1.a

Okoljska grozljivka

Zbudi me je budilka na telefonu. Ura je 8.00. Pogledam skozi okno in topli sončni žarki me pobožajo po obrazu. Okno odprem in za trenutek zamižim in se nadiham svežega zraka. Okno pustim odprto in se odpravim v kuhinjo. Vžgem ploščo in v ponev razbijem jajce. Vonj svežega zajtrka iz moje sobe privabi Lili, mojo mačko. Skoči na pult in me opazuje. Usedem se za mizo in prižgem televizijo. Zberem si svojo najljubšo oddajo in jo med jedjo pogledam do konca. V mačjo skledo Lili iztisnem vrečko mačje hrane. Ta hitro priteče in se loti svojega zajtrka. Nasmehnem se in nesem vrečko v smeti. Odpadkov ne ločujem. „*Ena vrečka že ne bo povzročila hude škode*”. Odpravim se v kopalnico. Odprem vodo v tušu in počakam da se segreje. Ko se tuširam se zamislim in pozabim na čas. Ko pridem iz tuša je ogledalo popolnoma zamegljeno in cela kopalnica je v pari. Hitro se preoblečem in se odpravim ven. Z avtom se odpeljem v trgovino in nakupim veliko stvari. Prodajalka mi vse zloži v plastične vreče. Pravijo, da je boljše, če začnemo ljudje uporabljati vreče za večkratno uporabo, ker je to boljše za naš planet, ampak saj jaz sem samo ena in ne morem spremeniti nič, zato se s tem ne ukvarjam. Usedem se v avto in na poti pojem majhno vrečko bombonov. Ne ljubi se mi jo doma vreči v smeti, zato odprem okno in jo vržem na travo. „*Jo bo že nekdo pobral*”, si mislim. Pripeljem se k prijateljici in jo objamem. Že včeraj sva se zmenili, da bova imeli piknik. Usedeva se na travo in do večera se skupaj druživa. Zvečer se odločim, da grem domov. Zložim odejo na kateri sva sedeli, odpadke pa pustim kar tam. „*Ah, saj ni dosti*”. Z avtom se odpeljem domov, se usedem na kavč in prižgem televizijo. Premaknem na poročila. Vsi govorijo o globalnem segrevanju in kako ljudje uničujemo svoj planet. „*Joj, groza, kakšni so nekateri ljudje, zaradi njih bo narava umrla...*”, si mislim. Na televiziji začnejo govoriti o tem, kar lahko naredimo, da izboljšamo planet. Zasmem se. „*Pa kaj še, škoda je velika, sama ne morem narediti spremembe*”. Ugasnem televizijo in zaspim.

Zbudi me zvok sirene. Koliko je ura? Pogledam sem skozi okno. Sonca nimamo, tako sklepam, da moram vstati zaradi zelenega tovarniškega dima, ki se navadno sproži, ko se zbudim. Ah, saj ni važno, tako ali tako mora okno ostati zaprto še dokler nam sirena ne naznani drugače ... Aja, pozabila sem, da ste iz let pred novim štetjem, ko se je še vedelo kdaj je dan in kdaj je noč... Naj razložim. V letu 2087 vašega štetja se je Zemlja prenehala vrteti. Nastala je popolna zmeda in ljudem se je mešalo. Na eni polovici sveta je bila noč, na drugi dan. Na eni polovici so nastale grozne poplave, medtem, ko je druga polovica sveta hlastala za vodo. Svet je bil brez elektrike, zato niso imeli občutka za čas. Ljudje so začeli vdirati v trgovine in se na krut način boriti za lastno preživetje. Do zdaj smo se že privadili na tak način

življenja, vemo pa, da dolgo ne bomo več zdržali. Jaz sem se rodila pred novim štetjem, 13.5., leta 2068, imam pa približno 25 let, vsaj tako se mi zdi, saj rojstnega dne nikoli ne praznujem, ker ne štejemo časa. Vstanem in grem v kuhinjo. Že desetič zapored si pripravim enak zajtrk, saj je to vse, kar imam, ven pa ne smem. Ko hodim proti mizi se spotaknem. Na tleh opazim igračko, s katero se je prej igrala Lili. Ob misli nanjo postanem žalostna. Danes je živali še zelo malo, tako da hišnih ljubljencev ni več. Usedem se za mizo in prižgem radio. „*Se nam bliža konec sveta? Naš planet trpi in ljudje ga še naprej ubi-*“ Ugasnem radio. „*Kakšne bedarije, vsak dan isto*“, zavzdihnem in zajtrk pojem v tišini. Obrišem se s papirjem in grem proti smetem. „*Tukaj noben več ne ločuje odpadkov, to bi morali storiti prej. Zdaj je tako ali tako prepozno*“. Papirnato brisačko vržem v napačen koš. Nato preko telefona pokličem svojo prijateljico. Nisem je videla že celo večnost, saj ven ne smemo. Pogrešam že pravi stik z ljudmi. Nato si zaželim tople kopeli, vendar to lahko ostanejo le sanje, saj se lahko tuširamo le ob določenih časih, pa še to z mrzlo vodo. Še malo se usedem pred okno in gledam ven. Vendar ta svet ni več tak, kot se ga spominjam. Zdaj je grd, umazan in temačen. Preostanek dneva gledam televizijo in tam tudi zaspim. Tako je moje življenje že nekaj let, ampak saj nisem jaz kriva... Tisti plastičen ovitek bombona, ki sem ga kdaj pa kdaj vrgla v naravo že ni mogel biti tak problem. Res je, krivi so ljudje, vendar ne jaz.

Nina Žgur, 1.a